

INTERVIEW | 14.05.26 KL. 19:00 | **K**

Tidligere militærnægter-formand: Efter afslutningen på Vietnamkrigen gik det overraskende hurtigt ned ad bakke med antallet af militærnægtere

I dag er det international militærnægterdag. Selvom kun få unge i dag nægter at aftjene deres værnepligt, kan oprustning få tendensen til at vende, mener Steen Folke, der tidligere har været ansigt på bevægelsen

Niels Hein
Journalist

Militærnægtere demonstrerer i København i 1978 få år efter Vietnamkrigen. Foto: Peer Pedersen.

Vi er i Gribskov i Nordsjælland i 1966. Unge mænd, nogle af dem langhårede og langskæggede, dasker rundt mellem træerne og fejer nedfaldne blade sammen. Et tilsyneladende meningsløst arbejde. Og det er måske også meningen.

De unge mænd er militærnægtere, som af samvittighedsmæssige grunde har nægtet at aftjene deres værnepligt for fædrelandet. Så i stedet for at blive sendt på skydeøvelser udstyret med rifler som almindelige værnepligtige bliver de sendt i skoven med koste og spader.

De bliver sat til skovarbejde, men fordi militærnægterne nødt skal udkonkurrere de rigtige skovarbejdere, består opgaverne sjældent i mere end at feje blade og fjerne muldvarpeskud.

De meningsløse opgaver bliver af mange af militærnægterne opfattet som en straf. Til gengæld er der meget fritid i skovlejren:

"Jeg blev rigtig god til at spille bordtennis, og jeg spiller det stadig temmelig godt som 85-årig," siger Steen Folke, der for præcis 60 år siden var del af Gribskov-lejren.

"Vi var en broget skare. Det var andre som mig, der var militærnægtere på grund af deres politiske overbevisning, og så var der pacifister, anarkister og folk, der bare ikke brød sig om den militære disciplin. Der var formentlig også nogle, der var i lejren på grund af deres tro. Men i så fald gjorde de ikke meget ud af det," siger Steen Folke.

Det var ellers danske præster, der i 1917 fik politikerne til at indføre en militærnægterlov, så unge mennesker, der mente, at krig og militærtjeneste var i strid med det kristne budskab, kunne undgå fængselsstraf og i stedet aftjene "civil værnepligt".

Men i 1966 og 1967, da Steen Folke var militærnægter, var det

modstanden mod atomvåben og Vietnamkrigen, der fik danske unge til at nægte at hoppe i uniformen og lære at dræbe.

"Særligt Vietnamkrigen udløste ret voldsomme protestbevægelser, også herhjemme. Mange forstod ikke, hvorfor den danske regering kunne støtte USA i det, man mente var en uretfærdig, kolonialistisk krig med store civile tab. Og det resulterede i en eksplosion i antallet af militærnægtere," siger Steen Folke, der på grund af sine studier på Københavns Universitet havde udskudt sin værnepligt.

Da han som 26-årig blev indkaldt, var det netop Danmarks opbakning til USA's krig i Vietnam, der fik ham til at nægte at aftjene militær værnepligt.

"Formelt var politisk overbevisning ikke dengang en gyldig grund. Men jeg blev heller ikke spurgt," siger Steen Folke, der fandt bladfejningen i Gribskov lige så meningsløs som sine kammerater.

Men netop i 1960'erne fik militærnægterne mulighed for at udføre civilt arbejde på kulturelle og sociale institutioner, og den anden halvdel af Steen Folkes tid som militærnægter foregik på Kofoeds Skole i København, hvor han arbejdede med socialt udsatte borgere.

I 1967, mens han stadig var militærnægter, var han med til at grundlægge Militærnægterforeningen, som han også blev formand for. Foreningen fik overtalt regeringen til at indføre, at også politisk overbevisning formelt var en gyldig grund til at fravælge militær

værnepligt.

Og Steen Folke så bevægelsen vokse støt, mens uviljen mod Vietnamkrigen tog til – også i USA:

"I 1970 var jeg ansat ved et universitet i USA og oplevede foråret, hvor de amerikanske universiteter eksploderede i protester, og studerende blev dræbt af nationalgarden. Samme år deltog jeg i en protest foran Det Hvide Hus i foråret 1970, hvor vi var en halv million mennesker."

I 1972, året før USA trak sig fra Vietnamkrigen, toppede antallet af danske militærnægtere med 4608, hvilket var knap hver femte af de værnepligtige.

"Men efter afslutningen på Vietnamkrigen i 1975 gik det hurtigt ned ad bakke med antallet af militærnægtere. Og jeg synes, det faktisk er lidt overraskende, at det gik så hurtigt, som det gjorde. Truslen for krig i Europa var der jo helt indtil afslutningen af den kolde krig," siger Steen Folke.

Heller ikke Danmarks involvering i Irak og Afghanistan ledte til en stigning i antallet af militærnægtere. Militærnægterforeningen afviklede sig selv i 2010, da der blot var 187 nægttere. Sidste år, i 2025, var der kun to.

Men tendensen kan stadig nå at vende, mener Steen Folke:

"Nu har man jo både forøget antallet af værnepligtige og tjenestetiden,

ligesom man har indført værnepligt for kvinder. Det må alt andet lige medføre et større antal militærnægtere. Og folk kan jo have mange synspunkter for at nægte. Der er for eksempel mange unge, der har kritiseret regeringens manglende kritik af Israels handlinger i Gaza, ligesom der stadig er antiautoritære tilbøjeligheder blandt danske unge. Heldigvis, vil jeg sige."

Men om vi igen ser flere tusinde militærnægtere, er tvivlsomt:

“Det ville måske kræve en større bevægelse, og at nogen i den unge generation tager et initiativ, der minder om det, vi tog tilbage i 1967.”

BLÅ BOG: STEEN FOLKE

Født 3. Oktober 1940

Uddannet mag.scient. i kulturgeografi fra Københavns Universitet.

Blev Militærnægterforeningens første formand i 1967.

Medlem af Folketinget for Venstresocialisterne fra 1975-1984, valgt i Aarhus, Aalborg og Østre Storkreds.

Han har desuden været medlem af Grønlands

Hjemmestyrekommission (1977-1978) og dansk delegeret ved FN's generalforsamling (1977 og 1981).

Var ansat på Københavns Universitet fra 1967 til 1992 som stipendiat, adjunkt og lektor og arbejdede siden som seniorforsker ved Center for Udviklingsforskning (1992-2001) og ved Dansk Institut for Internationale Studier (2001-2009).

Fra 2021-2024 var han medlem af ActionAid Internationals bestyrelse, og han er fortsat formand for ActionAid Internationals Programme Committee.

Siden 2022 har han været medstifter af og er talsperson for "Nej til Oprustning – ja til Bæredygtig Sikkerhedspolitik".

Mest læste

1

[22.05.2026 | SPIL & QUIZ](#)

Test din paratviden: Hvad er titlen på Tove Ditlevsens erindringsbog fra 1971?

2

[21.05.2026 | INTERVIEW](#)

”Sex er sundt. Men er sex mig forundt?” Spørgsmålet har Antoniett stillet sig selv igen og igen

---

3

[22.05.2026 | SPIL & QUIZ](#)

Kristeligt Dagblads kulturquiz: Test din viden om flammer i kulturen

---

4

[21.05.2026 | DANMARK](#)

Seniorbofællesskaber boomer: For at flytte ind skal man være senior, men ikke for meget senior

---

5

[20.05.2026 | KOMMENTAR](#)

Jeg bliver da noget knotten. Hvad regner du dine kolleger for, Sørine Gotfredsen?

Samfund

Kirke & Tro

Liv & Sjæl

Kultur

E-avis

Nyhedsbreve

Spil & Quiz

Lyd/podcast

Kirke.dk

Læserfordele

Butik

Læs dagens avis

Selvbetjening

Bestil abonnement

Jobmarked

For annoncører

Om Kristeligt Dagblad

Medarbejdere

Job på Kristeligt Dagblad

Kontakt

[Cookiepolitik](#)

[Persondatapolitik](#)

[Samtykkepræferencer](#)

Vimmelskiftet 47
1161 København K
Telefon: +45 33 48 05 00
Mail: post@k.dk
Kundeservice: abonnement@k.dk
CVR nr. DK-17725114

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Administrerende direktør Hans-Christian Kock og ansvarshavende chefredaktør Jeppe Duvå.

Tekst, grafik, billeder, lyd og andet indhold på dette website er beskyttet efter lov om ophavsret. Kristeligt Dagblad forbeholder sig alle rettigheder til indholdet, herunder retten til at udnytte indholdet med henblik på tekst- og datamining, jf. ophavsretslovens § 11 b og DSM-direktivets artikel 4.